

L'home tranquil

Àngel Quintana

L'any 1988 a la secció de cultura d'*El Punt* hi havia molta tranquil·litat. L'atzar va fer que a la redacció del carrer Figuerola ens reuníssim un seguit d'homes tranquils sota el control de la mirada sempre comprensiva de Joan Ventura. En Joan exercia com a cap i responsable de la secció però per alguns de nosaltres era com el nostre avi adoptiu. Jordi Falgàs s'encarregava amb certa o, més aviat, molta parsimònia de la crítica d'art. Miquel Pairoli era el responsable de la secció literària i mirava deu vegades la pauta del text abans de posar-se a escriure. Pere Puig parlava de teatre i compaginava l'escriptura amb la seva passió secreta per la creació. Jo m'encarregava del cinema i de la resta d'espectacles. Encara que mai em posava nerviós m'agradava posar l'accelerador a l'hora d'escriure, fet que em convertia en el més barroer de tots plegats. Més tard, l'any 1989, al grup d'homes tranquils va aparèixer una dona, l'Imma Merino, a la qual tampoc agradava córrer massa. Quan estava a punt d'acabar un article, tenia dificultats per quadrar-ne els seus caràcters i no parava de donar la culpa de tot a la dictadura del disseny informàtic que aquells anys començava a actuar. Els que havíem quedat amb ella per anar on fos, sempre patíem. Fins al darrer moment l'Imma no entregava l'article. També va aparèixer, com a becari, un jove de Barcelona, en Xavier Castellón. Recordo que els primers dies de la seva arribada al diari semblava disposat a fer realitat el mite del Dr. Jekyll i Mr Hyde, en la versió de Jerry Lewis a *El professor Chiflado*. Un dia apareixia mudat amb americana i corbata i l'endemà el vèiem amb una camiseta dels Ramones.

La secció no engegava mai a massa velocitat. El mig gas caracteritzava el seu tarannà diari però també s'ha de dir que el resultat solia ser excepcional, encara que era de les últimes a tancar l'edició. Hi havia una estranya passió calmada que ens portava a controlar-ho tot, a veure-ho tot, a discutir-ho tot i

a alternar la redacció d'un article amb eternes disquisicions sobre allò que ens agradava i que no sempre compartíem. Qualsevol espectador llunyà que hagués volgut acostar-se al carrer Figuerola per preguntar-se com funcionava la secció de Cultura hauria quedat sorprès, sobretot perquè probablement els components de l'equip cultural trencàvem amb tots els tòpics que imperaven sobre l'ofici periodístic. Escrivíem llargs textos després d'haver menjat un succulent plat de lleties amb gambes al Restaurant Gara-Gara que era com la seu oficial dels dinars de la secció i no paràvem de fumar mentre ens barallàvem sobre la darrera pel·lícula que havíem vist o intentàvem fer la crònica del concert que acabàvem de veure la nit d'abans al Festival de Peralada. Tots plegats posàvem en crisi la creença que el bon periodisme era resultat de l'estrès i que el nerviosisme és una condició inherent al contacte permanent amb l'actualitat.

Entre tots els homes tranquils de la secció, no tinc cap dubte que en Miquel ho era el que més. Quan treballava desprenia una estranya harmonia. Estava concentrat en allò que volia fer i li era igual que al seu voltant tot el món s'enfonsés. Ell sempre anava a la seva. Desprenia una certa calma de pagès il·lustrat. Tenia un sentit agut de l'observació i una fina ironia que ridiculitzava la majoria de tòpics que els que érem més joves no paràvem de repetir. L'actualitat no el podia vèncer mai. No hi havia cap sorpresa que l'alterés, ni cap esdeveniment que posés en crisi les seves fermes conviccions. De portes en fora semblava no emocionar-se mai, però em consta que a dins seu molt sovint sentia la recreació de l'emoció. Reconec que més d'una vegada en Miquel em desconcertava. Treballar al seu costat era com estar prop d'una persona que vivia al marge del seu temps, que ja estava de tornada de moltes coses però que no dubtava a escoltar-te i a interioritzar allò que li oferies. Això sí mai ho feia evident. Amb

en Miquel eren molt habituals les discussions al voltant del cinema de Luchino Visconti. Jo considerava Visconti com algú que havia entrat en crisi amb la modernitat, que s'aferrava al decadentisme del seu univers i que les seves obres eren l'exaltació d'una cultura vella. M'agradava molt més l'univers de Rossellini, era més directe. M'interessava un cinema més proper a la realitat que fes certa la màxima de Rossellini de que "si les coses són així, per què manipular-les". Visconti, en canvi, era algú que vivia fora del seu present. No és estrany que Miquel Pairolí sentís una atracció extrema per *Il Gatopardo*. Tenia alguna cosa de guepard llançat a una modernitat que el cansava. El món de la premsa quotidiana amb les seves servituds a l'actualitat, també l'esgotava.

Sempre recordaré un dissabte de finals de juliol de 1990 que em va tocar anar a Peralada a fer la crònica d'un concert de Josep Carreras. El tenor reapareixia als escenaris després d'haver vençut la leucèmia. En arribar a Peralada vaig assabentar-me de que Lady Di i la Reina Sofia anaven al concert. Vaig fer tot el possible per aconseguir les fotos de Carreras al costat de Lady Di, perquè el fotògraf del diari havia marxat abans de la mitja part, moment en què el cantant va posar amb les alteses reials. La gestió em va fer retardar però l'havia de fer perquè d'ella depenia la porta del diari. Eren prop de les dotze de la nit que tornava de Peralada cap a al redacció i encara tenia dues planes del diari per redactar. En Miquel estava a la redacció ajustant algun text i em mirava amb un posat murri mentre jo posava l'accelerador per redactar el text que obriria l'edició del diumenge. El director del diari, Joan Vall Clara no parava de cridar per què redactés el text i poder tancar l'edició. En Miquel no s'alterava veient-me suar la gota grossa mentre donava forma a la meva improvisada crònica llampec. Estic convençut que a dins seu pensava que tot plegat no era res més que una gran "collonada".

En Miquel tenia un clar sentit de l'amistat. Podia mirar-te amb sarcasme però quan necessitaves la seva força moral podies comptar amb ell. En el fons, sempre he pensat que tots plegats érem uns dissidents que buscaven altres formes de practicar el periodisme i que la nostra tranquil·litat tenia alguna cosa de desafiament a l'ordre periodístic que imperava arreu. La imatge de guepard que tenia en Miquel l'acostava a una altra temporalitat i creava en ell la imatge d'algú amb un gust exquisit per l'alta cultura. Poques vegades l'havia vist tan emocionat com el dia després d'haver tornat del Festival de Torroella on havia assistit a un concert en què es va

interpretar el *Rèquiem* de Verdi. Recordo que en Miquel s'havia comprat un abonament a la platea del Liceu, fet que provocava una sana enveja a la resta de membres de la secció, que aprofitàvem els dies de festa entre setmana per anar a veure les òperes a les butaques barates de 400 pessetes que hi havia al quart i cinquè pis. En Miquel va quedar impressionat d'*Els mestres cantaires de Nuremberg* de Wagner i molts vàrem compartir la seva passió. De tant en tant, però, en Miquel tenia cops amagats i podia obrir-se cap altres experiències que semblaven radicalment oposades al seu univers. Una nit d'hivern li vaig dir si volia venir a la discoteca Boomerang on actuava un vell rocker anomenat Elliot Murphy, autor de la increïble *Rock Ballad*. Murphy era un music molt marcat per Bob Dylan que intentava donar una estranya poètica a les seves lletres, mentre electrificava l'ambient amb la seva guitarra. El concert era tot un luxe per a la Girona d'aquell temps, però la discoteca estava buida. En Miquel va sortir entusiasmat i l'endemà va oferir-se a fer una entrevista amb el cantant que va descobrir que havia estat professor de filologia anglesa. Aquell dia vaig pensar que sota l'aparença de viure en un món tancat, l'univers d'en Miquel era molt més obert. Entenia la cultura com un pòsit que calia sedimentar i interioritzar. No li agradava llançar-se al vuit per defensar el que fos si abans no ho havia valorat profundament. Probablement per tot això era un estrany dins del periodisme. Era un home tranquil perdut en un món on manava la premsa.